

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

Аксубай муниципаль
районы Иске Татар
Әдәмсүы авыл жирлеге
Советы

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН

Совет Старотатарско-
Адамского сельского
поселения Аксубаевского
муниципального района

423055 Республика Татарстан Аксубаевский район с. Старый Татарский Адам ул.
Центральная дом 20

Тел. (8-84344-4-35-84) ОГРН 1021605359610;
ОКПО 27839564, ИНН/КПП 1603000965/160301001
E-mail: Stadam.Aks@tatar.ru

КАРАР

№ 57

12.04.2023 ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсүы авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль түрүнда нигезләмәне раслау хакында

"Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрүнда" 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 өлешенең 19 пункты, "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль түрүнда" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсүы авыл жирлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсүы авыл жирлеге советы КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсүы авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль түрүнда нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Әлеге карап рәсми басылышп чыккан көненнән үз көченә керә.
3. Әлеге каарны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча һәм жирлекнәң мәгълүмат стендларында бастырып чыгарырга.

Совет Рәисе, Аксубай

муниципаль районы Иске Татар Әдәмсүы авыл жирлеге башлыгы:

Э.М.Хәснүллина

УТВЕРЖДЕНО
Иске Татар Әдәмсүы Советы карары белән
Аксубай авыл жирлеге
муниципаль район
Татарстан Республикасы
12.04.2023 ел. №57

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске Татар Әдәмсүы авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында
нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске Татар Әдәмсүыка авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба - төзекләндерү өлкәсендә контроль) билгели.

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске Татар Әдәмсүы авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба - Төзекләндерү кагыйдәләре), социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм курсәтелә торган хезмәтләрдән инвалидларның файдалана алуын тәэмин итү таләпләрен (алга таба шулай ук - мәжбүри таләпләр) үтәү тора.

Төзекләндерү өлкәсендә контроль Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске Татар Әдәмсүы авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба - администрация) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.4. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле администрация вазыйфаи затлары - жирлек башлыгы (тиешле вазыйфаи затлар вазыйфаларының төгәл исемнәрен курсәтергә) (алга таба шулай ук - контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар). Курсәтелгән вазыйфаи затларның вазыйфаи бурычларына аларның вазыйфаи инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда, "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 248-ФЗ Федераль законы һәм башка федераль законнар нигезендә хокукларга, бурычларга ия һәм жаваплы булган вазыйфаи затлар.

1.5. Төзекләндерү, оештыру һәм профилактик чаралар, контроль чаралар үткәрүгә бәйле мәнәсәбәтләргә карата, "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Администрация тубәндәгеләрне үз эченә алган Төзекләндерү кагыйдәләренең үтәлешен тикшереп тора:

- 1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) элементларны һәм төзекләндерү объектларын тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:

- халыкның азмобиль төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына ирекле керүенә комачауламый торган киртәләр урнаштыру, халыкка социаль хезмәт курсәтү;

- торак булмаган биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның фасадларын, биналарның, корылмаларның башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнең һәм җәмәгать урыннарының башка элементларын карап тоту;

- инженерлік корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәклө мәгълүматны үз эченә алган махсус тамгалар, язуар әчтөлөгө буенча;

- Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында һәм Тәзекләндерү қагыйдәләрендә билгеләнгән жир эшләрен башкару тәртибенә туры китереп бирелә торған жир эшләрен башкарга рөхсәт нигезендә жир эшләрен башкару;

- биналарга һәм аларга көрү юлларына, шулай ук ишегалларына ирекле көрүләрне тәэммин иту, жәяүлеләрнең һәм имин жәяүлеләр хәрәкәтенең куркынычсызылығын тәэммин иту, инвалидларны һәм халықның башка аз мобильле төркемнәрен дә кертеп, жир эшләрен гамәлгә ашыру чорында;

- аварияләр нәтижәсендә эшләр башкару турында Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында билгеләнгән вакытта администрациягә юллама буенча;

- тәзекләндерү қагыйдәләре чикләнгән транспорт чарапларын газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә урнаштыруга юл куймау турында,

3) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Искә ибрә авыл жирлеге территориясен қышкы чорда жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән биналарның, корылмаларның түбәләрен кардан, наледидан һәм сосулдан чистарту чарапларын үткәрүне дә кертеп;

4) жәйге чорда Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Искә Татар Әдәмсүйек авыл жирлеге территориясен жыештыру буенча мәжбүри таләпләр, моңа карантин, агулы һәм чүп үләннәрен ачыклау, аларга каршы көрәш, аларны локальләштерү, аларның учакларын ябу буенча мәжбүри таләпләр дә керә;

5) янгынга каршы махсус режим гамәлдә булған чорда янгын куркынычсызылығының естәмә таләпләре;

6) гомуми файдаланудагы территорияләрдә жир асты коммуникацияләрен салу, яңадан урнаштыру, ремонтлау һәм карап totу буенча мәжбүри таләпләр;

7) яшел утыртмаларны утырту, саклау һәм карап totу буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән агачларны һәм куакларны юкка чыгару (сүтү), утырту буенча мәжбүри таләпләр;

8) каты коммуналь калдыкларны күшу буенча мәжбүри таләпләр;

9) гомуми файдаланудагы территорияләрдә һәм Тәзекләндерү қагыйдәләрендә караплан башка территорияләрдә авыл хужалығы хайваннарын һәм кошларын йөртергә ярамау турындагы мәжбүри таләпләр.

Администрация вазыйфаи затлар тарафыннан контролъне гамәлгә ашырырга вәкаләтле мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы курсәтмәләрнең үз компетенцияләре чикләрендә үтәвен тикшереп тора.

1.7. Әлеге Нигезләмәдә тәзекләндерү элементлары дигәндә декоратив, техник, планлаштыру, конструктив җайламналар, яшелләндерү элементлары, җиһазларның һәм бизәлешнең төрле төрләре, шул исәптән биналарның, тәзелешләрнең, корылмаларның фасадлары, кече архитектура формалары, стационар булмаган корылмалар, территорияне тәзекләндерүнен состав өлеше буларак кулланыла торған мәгълүмати щитлар һәм курсәткечләр аңлашыла.

Әлеге Нигезләмәдә тәзекләндерү объектлары дигәндә төрле функциональ билгеләнештәге территорияләр аңлашыла, аларда тәзекләндерү эшчәнлеге алып барыла, шул исәптән:

1) планлаштыру структурасы элементлары (зоналар (массивлар), районнар (шул исәптән торак районнар, микрорайоннар, кварталлар, сөнәгать районнары), гражданнарның коммерциягә карамаган бакчачылық, яшелчәчелек берләшмәләре урнаштыру территорияләре);

2) урам-юл чөлтәре элементлары (аллеялар, бульварлар, магистральләр, тыкрыклар, мәйданнар, юллар, проспектлар, тыкрыклар, юл чатлары, тәшу, трактлар, тупиклар, урамнар, шоссе);

3) ишегалды территорияләре;

4) балалар һәм спорт мәйданчыклары;

5) хайваннарны йөрту өчен мәйданчыклар;

6) парковкалар (парковка урыннары);

- 7) парклар, скверлар, башка яшөл зоналар;
- 8) техник һәм санитар-яклау зоналары;

Әлеге Нигезләмәдә киртәләүче җайланмалар дигәндә капкалар, калиткалар, шлагбаумнар аңлашыла, шул исәптән автомат рәвештә, һәм декоратив коймалар (коймалар).

1.8 Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру қысаларында администрация төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын исәпкә алуны тәэммин итә.

Администрация төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын әлеге Нигезләмә нигезендә билгеле бер хәвеф-хәтәр категориясенә кертә.

2. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган կыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычлары белән идарә итү

2.1. Администрация зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыра.

2.2. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон тарафыннан саклана торган կыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында әлеге Нигезләмәнәң 1.7 пунктында каралган мондый контроль объектлары "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә хәвеф-хәтәр категориясенә кертелергә тиеш.

2.3. Төзекләндерү өлкәсендә әлеге Нигезләмәнәң 1.7 пунктында каралган контроль объектларын (алга таба - контроль объектлары) администрация тарафыннан билгеләнгән хәвеф-хәтәр категориясенә кертү критерийлары нигезендә тиешле объектларны төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль администрациясе тарафыннан гамәлгә ашырылганда хәвеф-хәтәр категориясенә кертү критерийлары нигезендә әлеге Нигезләмәгә 1 нче күшымта нигезендә гамәлгә ашырыла.

Хәвеф-хәтәр категориясенә контроль объектларын алу һәм хәвеф-хәтәр категориясенә бирелгән контроль объектларының үзгәруе администрация курсәтмәсе белән гамәлгә ашырыла.

Контроль объектлары администрациясе хәвеф-хәтәр категориясенә керткәндә, шул исәптән:

- 1) күчемсез мәлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы белешмәләр;
- 2) тикшереп торуны, контроль чарапарын контролльдә тотучы затлар белән үзара хезмәттәшлексез гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затлар үткәргәндә алына торган белешмәләр;
- 3) администрациядәге башка белешмәләр.

2.4. Хәвеф-хәтәр категориясенә бәйсез рәвештә, администрация тарафыннан планлы контроль чарапар үткәрү түбәндәгә вакыт аралығында гамәлгә ашырыла:

- 1) югары хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 2 елга бер тапкыр;
- 2) урта хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен - 3 елга бер тапкыр.

Түбән хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чарапар уздырылмый.

Контроль объектларын түбән хәвеф-хәтәр категориясенә кертү турында карар кабул итү таләп ителми.

2.5. Планлы контроль чарапарның еллык планнарына тикшерү объектларына карата еллык планны гамәлгә ашыру елында соңы планлы контроль чарасын уздыру тәмамланган көннән соң, түбәндәгә категориягә кертелгән контроль объектлары өчен чор тәмамлана торган контроль чарапар кертелергә тиеш:

- 1) югары хәвеф-хәтәр - кимендә 2 ел;
- 2) уртача хәвеф-хәтәр, - кимендә 3 ел.

Тикшеру объектларына карата алдан планлаштырылган контроль чаралар үткәрелмәгән очракта, юридик затның яисә гражданның контроль объектына милек хокуку барлыкка килү датасыннан бер ел узгач, ел саен контроль объектлары көртелергә тиеш, ә янәшсендәге территорияләр очрагында - төзекләндөрү кагыйдәләре нигезендә якындағы территориияне карап тоту бурычы барлыкка килгән датадан.

2.6. Тикшеру объектының хокук иясе соравы буенча, гарызnamә көргән көннән соң 15 көннән дә артмаган вазыйфаи затлар аңа бирелгән хәвеф-хәтәр категориясен контролльдә тоту объекты турында мәгълүмат, шулай ук мондый объектны билгеле бер хәвеф-хәтәр категориясенә керткәндә кулланылган белешмәләр бирә.

Контроль объекты хокукуна ия администрациягә элегрәк бирелгән хәвеф-хәтәр категориясен контролльдә тоту объектын үзгәртү турында гариза бирергә хокуклы.

2.7. Администрация хәвеф-хәтәр категориясе бирелгән контроль объектлары исемлеген алып бара (алга таба - контроль объектлары исемлеге). Контроль объектлары исемлегенә контролль объектларын керту әлеге Нигезләмәнең 2.3 пунктында күрсәтелгән администрация курсәтмәсе нигезендә гамәлгә ашырыла.

Контроль объектларының исемлекләре куркыныч категорияләрен курсәтеп, "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә (алга таба - администрациянең рәсми сайты) администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган маxsus бүлектә урнаштырыла. Маxsus бүлеккә керү администрациянең рәсми сайтының төп (төл) битеннән башкарылырга тиеш.

2.8. Контроль объектлары исемлегендә тубәндәгे мәгълүмат бар:

- 1) контроль объектын тицләштерүче мәгълүмат (контроль объекты урнашкан урын адресы, кадастр номеры (әгәр булса), контроль объектын идентификацияли торган башка билгеләр (кирәк булганда);
- 2) куркынычның бирелгән категориясе;
- 3) хәвеф-хәтәр категориясен контролль объектына бирү турында карап реквизитлары.

3. Профилактика рисков причинения вреда (ущерба) охраняемым законом ценностям

3.1. Администрация осуществляет контроль в сфере благоустройства в том числе посредством проведения профилактических мероприятий.

3.2. Профилактик чаралар контролльдә тотыла торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намуслы үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә китерергә сәләтле шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү һәм аларны үтәү ысуулларын тикшереп торучы затларга мәжбүри таләпләрне житкерү максатларында администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.3. Төзекләндерү өлкәсендә контролльне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чаралар үткәрү контролль чараларын үткәругә карата ёстенлекле юнәлеш булып тора.

3.4. Профилактик чаралар Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалау программы нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук зыян китерү куркынычын профилактикалау программында каралмаган профилактик чаралар да үткәрелергә мөмкин.

В случае если при проведении профилактических мероприятий установлено, что объекты контроля представляют явную непосредственную угрозу причинения вреда (ущерба) охраняемым законом ценностям или такой вред (ущерб) причинен, должностное лицо, уполномоченное осуществлять контроль, незамедлительно направляет информацию об этом главе Староибрайкинского сельского поселения Аксубаевского муниципального района Республики Татарстан для принятия решения о проведении контролльных мероприятий.

3.5. Төзекләндерү өлкәсендә администрация тарафыннан контрольне гамәлгә ашырганда тубәндеге профилактик чараптар төрлөре үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат житкөрү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүләр иғълан итү;
- 4) консультацияләү;
- 5) профилактик визит.

3.6. Мәгълүмат тикшерү эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә администрациянең рәсми сайтында дәүләт мәгълүмат системаларында (алар булган очракта) һәм баෂка рәвешләрдә контрольдә тотыла торган затларның шәхси кабинетлары аша тиешле белешмәләрне урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Администрация контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә администрациянең рәсми сайтында "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федеरаль законның 46 статьясындагы З өлешендә каралган белешмәләрне урнаштырырга һәм ярдәм итәргә тиеш.

Администрация шулай ук Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске Татар Әдәмсүйәкавыл жирлеге халкына контроль объектларына куела торган мәжбүри таләпләр турында, аларның хәвеф-хәтәр критерийларына туры килүе турында, шулай ук контроль объектларына карата үткәрелә торган контроль чарапарының төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында гражданнарның җыелышларында һәм конференцияләрендә хәбәр итәргә хокуклы.

3.7. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү үткәрелгән контроль чараптар һәм аларның нәтижәләре турындагы мәгълүматларны жыю һәм анализлау юлы белән администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Хокук куллану практикасын контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан гомумиләштерү нәтижәләре буенча ел саен төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган һәм администрация башлыгы тарафыннан имзала торган администрация күрсәтмәсе белән раслана торган доклад әзерләнә. Күрсәтелгән доклад хисап елыннан соң килүче елның 1 июленә кадәр администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

3.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында кисәту һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэмин итү чарапарын күрү тәкъдиме администрациядә мәжбүри таләпләрнең әзерләнә торган бозылулары яисә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре булган белешмәләр булган очракта һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозуның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе турында мәгълүматлар расланмаган очракта, контрольдә тотыла торган затка закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудырган очракта иғълан ителә. Кисәтүләр Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске ибрә авыл жирлеге башлыгы тарафыннан күрсәтелгән белешмәләрне алган көннән алыш 30 көннән дә соңга калмыйча иғълан ителә (имзала). Хурлау язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә рәсмиләштерелә һәм контрольдә тотыла торган зат адресына жибәрелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турындагы кисәту Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының "Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типовой формалары турында" 2021 N 151 боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында иғълан ителгән кисәтүләр теркәү номерын бирү белән кисәтүләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Хакимият тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында кисәту иғълан ителгән очракта, контрольдә тотыла торган зат күрсәтелгән кисәтүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы. Кисәтүгә карата караш администрация тарафыннан

алынгандан көннөн алып 30 көн эчендә карала. Контроль астындағы затка язма рөвештә яки электрон документ рөвешендә каршы килу нәтижәсендә ризалық яисә килемшөү турындагы мәгълүмат белән жавап жибәрелә. Жавапта каршы килу белән риза булмау очрагында тиешле нигезләүләр күрсәтелә.

3.9. Контрольләнүче затларны консультацияләү тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхсән кабул иткәндә йә профилактик чарапалар, контроль чарапалар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнарны шәхси кабул иту Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсұықа авыл жирлеге башлығы һәм (яисә) контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан үткәрелә. Кабул иту урыны, шулай ук кабул иту өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат контроль эшчәнлеккә багышланган маҳсус бүлектә администрациянең рәсми сайтында урнаштырыла.

Консультирование түбәндәге мәсьәләләр буенча телдән яисә язма рөвештә гамәлгә ашырыла:

- 1) төзекләндерү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чарапаларны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) тикшереп торуны гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү тәртибе;
- 4) мәжбүри таләпләре булган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу, аларның үтәлешен бәяләү контроль чарапалар кысаларында администрация тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Контроль астындағы затларны телдән рөвештә консультацияләү шулай ук гражданнарың жыелышларында һәм конференцияләрендә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3.10. Язма рөвештә консультация бирүне тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат түбәндәге очракларда гамәлгә ашыра:

- 1) контрольдә тотыла торган зат тарафыннан консультацияләү мәсьәләләре буенча язма жавап бирү турында язма сорату бирелгән;
- 2) куелган сорауларга телдән жавап бирү мөмкин түгел;
- 3) куелган сорауларга жавап мәгълүматны ёстәмә соратып алуны таләп итә.

Конътацияләүнә гамәлгә ашырганда, тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә файдалану мөмкинлеге чикләнгән мәгълүматның конфиденциальлеген сакларга тиеш.

Конкрет контроль чараны, вазыйфаи затларның контролине гамәлгә ашыруга вәкаләтле карапларын һәм (яисә) гамәлләрен бәяләүне үз эченә алган мәгълүмат, контроль чараның башка катнашуучылары, шулай ук экспертиза, сынаулар кысаларында уздырылган нәтижәләр бирелә алмый.

Тикшерүне башкарырга вәкаләтле мәгълүм вазыйфаи затка әверелгән мәгълүмат мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотыла торган затны бәяләү максатларында администрация тарафыннан файдаланыла алмый.

Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Хакимияткә биш һәм аннан да күбрәк бер типтагы мөрәҗәгатьләр кергән очракта, консультация Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсұы авыл жирлеге башлығы яисә күзәтүне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан имзаланган маҳсус бүлектә администрациянең рәсми сайтында урнаштыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

3.11. Профилактик визит контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча йә видео-конференция элемтәсеннән файдалану юлы белән профилактика әңгәмәсе рөвешендә уздырыла.

Профилактика визиты барышында контрольдә тотылучы зат аның эшчәнлегенә йә аның карамагындағы контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында, аларның хәвеф-хәтәр категориясен киметүнең хәвеф-хәтәр критерийлары, нигезләре һәм тәкъдим ителә торган ысуллары турында, шулай ук контроль объектларына карата

үткөрелә торган контроль чараларының әчтөлеге һәм интенсивлығы түрінде, аларны тиешле хәвеф-хәтәр категориясенә көртүдөн чыгып хәбәр итә.

Профилактика визитын уздырганда, контрольдә тотыла торган затларга мәжбүри таләплөрне бозуларны бетеру түрінде күрсәтмәлөр бирелми. Тикшеренүче зат тарафыннан профилактик визит барышында алынған аңлатмалар рекомендация характерында.

Мәжбүри профилактик визит югары хәвеф-хәтәр категориясенә көртелгөн контроль объектларына карата эшчәнлекне гамәлгә ашыруға көрешүче контрольде затларга карата уздырыла.

Тиешле профилактик визитты уздыру түрінде контрольдә тотыла торган зат тикшеру уздырырга вәкаләтле вазыйфаи затка аны уздыру датасына кадәр биш эш көненнән дә соңға калмыйча хәбәр итә.

Мәжбүри профилактик визитты уздыру түрінде хәбәрнамә язма рәвештә төзелә.

Мәжбүри профилактик визит уздыру түрінде хәбәрнамә контрольдә тотыла торган зат адресына "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль түрінде" Федераль законның 21 статьясындағы 4 өлешендә билгеләнгән тәртиптә жибәрелә.

Контрольләнүче зат, бу хакта администрацияға хәбәр итеп, аны уздыру датасына кадәр өч эш көненнән дә соңға калмыйча, мәжбүри профилактик визит үткәрүдөн баш тартырга хокуқлы.

Мәжбүри профилактик визитты уздыру срокы контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан мөстәкүйль рәвештә билгеләнә һәм бер эш көненнән артмаска тиеш.

4. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

4.1. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда администрация күрсәтләнгән чаралар кысаларында контроль чараларның һәм контроль гамәлләрнең түбәндәге төрләре үткәрелергә мөмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләплөр нигезендә контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан, язма аңлатмалар, инструменталь тикшеру урындында булырга тиешле документларны карау, сораштыру, истребование ярдәмендә);

2) рейд тикшерүе (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

3) документар тикшерү (язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, экспертиза ярдәмендә);

4) урынга барып тикшерү (карау, сораштыру, язма аңлатмалар алу, документларны теркәү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза ярдәмендә);

5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәту (ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында көрө торган мәгълүматларны, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында контрольдә торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган белешмәләрне, "Интернет" челтәрендәге күрсәткечләрне, шулай ук автоматик режимда эшләүче хокук бозуларны теркәүнен техник чараларын кулланып алынған белешмәләрне, фотога һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган хокук бозуларны теркәүнен техник чараларыннан файдаланып алынған белешмәләрне;

6) урынга барып тикшерү (тикшерү, инструменталь тикшерү (видеоязма кулланып), сынау, экспертиза ярдәмендә).

Әлеге пункт белән каралган контроль чаралар һәм контроль гамәлләр төрләре күрсәтләнгән чаралар кысаларында контрольдә тотуның конкрет объектын хәвеф-хәтәр категориясенә көртүгә бәйле рәвештә әлеге Нигезләмәнен 1 нче күшымтасы нигезендә дифференциацияләнми.

4.2. Мәжбүри таләпләрне үтәүне һәм урынга барып тикшерүне администрация контрольдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлексез үткәрә.

4.3. Әлеге Нигезләмәнен 4.1 пунктының 1 - 4 булекләрендә күрсәтләнгән контроль чаралар план һәм планнан тыш чаралар рәвешенде уздырыла.

4.4. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тубәндәге планлы контролъ чаралар үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;

4.5 Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тубәндәге планнан тыш контролъ чаралар үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;
- 5) мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәту;
- 6) күчмә тикшерү.

4.6. Контрольнуче затлар белән хезмәттәшлек итү белән уздырыла торган контролъ чараларны үткәрү өчен тубәндәгеләр нигез була:

- 1) гражданнарның һәм оешмаларның мәрәҗәгатьләре (гаризалары), дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан мәгълүмат килгәндә, администрациядә гражданнарның һәм оешмаларның мәрәҗәгатьләре (гаризалары) законда саклана торган кыйыммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләр булу, шулай ук контролъ чаралар үткәрү нәтижәсендә, үзара хезмәттәшлексез контролъ чараларны да кертеп, шундый белешмәләрне алу;
- 2) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контролъ объектының туры килүен яисә контролъ объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;
- 3) контролъ чаралар уздыру планына кертелгән контролъ чараларны уздыру срокларын билгеләү;
- 4) Россия Федерациисе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациисе Хөкүмәтенен конкрет контролъдә тотыла торган затларга карата контролъ чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;
- 5) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм гражданнарның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мәрәҗәгатьләр буенча үтәү кысаларында контролъ чара уздыру турында прокурор таләбе;
- 6) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәне үтәү срокы тәмамлану - әгәр контролъдә торучы зат тарафыннан ача бирелгән күрсәтмәдә караган документларны һәм белешмәләрне тапшырмаган очракларда яисә тапшырылган документлар һәм мәгълүматлар нигезендә мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турындагы күрсәтмәнең үтәлеше турында нәтижә ясарга мөмкин түгел.

4.7. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары өлеге Нигезләмәнен 2 нче күшымтасында күрсәтелгән.

Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге контролъ эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә администрациянең рәсми сайтында урнаштырыла.

4.8. Контролье зат белән үзара хезмәттәшлектә үткәрелә торган контролъ чаралар контролъ чараны уздыру турында администрация күрсәтмәсе нигезендә уздырыла.

4.9. Администрациянең контролъ чара уздыру турында күрсәтмәсе закон тарафыннан саклана торган кыйыммәтләргә зыян (зыян) китерү турындагы яисә закон тарафыннан саклана торган кыйыммәтләргә зыян (зыян) китерү турындагы белешмәләр нигезендә кабул ителгән очракта йә контролъдә тотыла торган зат эшчәнлеге параметрларын билгеләү, мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы расланган индикаторлар нигезендә

контроль чарасын уздыру өчен нигез булып тора торган контролъдә тотыла торган зат эшчәнлеге параметрлары туры килу яисә аннан тайпылу контроль чарасын үткәрү өчен нигез була торган булса, мондый курсәтмә контроль чарасын үткәрү турында тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затның мотивлаштырылган тәкъдиме нигезендә кабул ителә.

4.10. Тикшерелә торган затлар белән үзара хезмәттәшлексез уздырыла торган контроль чарапар вәкаләтле затлар тарафыннан Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районның Иске Татар Әдәмсүйка авыл жирлеге башлыгы бирeme, администрация эше планнарында булган бирем нигезендә, шул исәптән "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, тикшереп торуны гамәлгә ашырырга вәкаләтле вәкилләр тарафыннан үткәрелә.

4.11. Гражданнарга, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чарапар "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә тикшереп торырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан уздырыла.

4.12. Төзекләндөрү өлкәсендә контролъне оештырганда һәм гамәлгә ашырганда администрация түләүсез нигездә документларны һәм (яисә) алар карамагында шуши документлар һәм (яисә) белешмәләр булган курсәтелгән органнар карамагында оешмалардан, шул исәптән электрон рәвештә, документларны һәм (яисә) белешмәләрне ала. Курсәтелгән документлар һәм (яисә) белешмәләр исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелендәге 724-р курсәтмәсе белән расланган документлар һәм (яисә) сорала торган һәм ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнары, жирле үзидарә органнарынан яисә дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагында оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда муниципаль контроль органнары тарафыннан соратып алыша торган документлар һәм (яисә) мәгълүмат исемлеге белән билгеләнгән.

4.13. Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданнарга карата планлы контроль чарапар чираттагы календарь елга планлаштырылган контроль (кузәтчелек) чарапарын үткәру планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа керту һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Чираттагы календарь елга планлы контроль (кузәтчелек) чарапарын үткәру планын булдыру планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, аңа кертуңе һәм аннан ел дәвамында контроль (кузәтчелек) чарапарын тәшереп калдыруның чираттагы календарь елга планлы контроль (кузәтчелек) чарапарын үткәру планын булдыру тәртибе турында" 2020 елның 31 декабрендәге 2428 номерлы карапы белән расланган ел дәвамында планлы контроль (кузәтчелек) чарапарын уздыруның еллык планнары нигезендә уздырыла.

4.14. Шәхси эшмәкәр, контролъдә тотылучы затлар булган граждан һөжүм иткән очракта, администрациягә контроль чара уздырганда булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүмат тапшырырга хокуклы, шуңа бәйле рәвештә контроль чараны үткәру индивидуаль эшкуар, гражданның администрациягә мөрәҗәгать итүе өчен сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө срокка (әмма 20 көннән дә артык түгел) администрация тарафыннан түбәндәге шартларны үтәүгә кагыла:

1) контролъдә тотыла торган затның яисә аның вәкиленең булмавы контроль чарасын үткәргәндә контроль таләпләрне үтәүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затның тиешенчә контролъдә тотыла торган затның контроль чараны уздыру турында хәбәр ителгән шарт белән билгеләнүенә комачауламый;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) турыдан-турсы куркыныч китерү яисә фактта китерү билгеләре булмау;

3) контроль чараны үткәргәндә контролъдә тотыла торган зат булмау (контрольдә тотыла торган зат авыруы, аның командировкасы һ.б.) өчен житди сәбәпләр бар.

4.15. Күчмә тикшерүне үткәру срокы 10 эш көннән артып китә алмый.

Күчмә тикшеру барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата багланышларның гомуми срокы кече предприятие өчен 50 сәгатьтән һәм микропредприятие өчен 15 сәгатьтән арта алмый.

Россия Федерациясенең берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген гамәлгә ашыручи оешмага карата күчмә тикшеру үткәру срокы оешманың һәр филиалы, вәкиллеге, аерымланган структур бүлекчәсе яисә житештеру объекты буенча аерым билгеләнә.

4.16. Контроль чарапар үткәрунен барлық очракларында да контроль гамәлләрне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләрне башкаруга җәлеп ителә торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне (бозуны) дәлилләү өчен контроль чарапар үткәру өчен, контроль чараны үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затлар уздырган фотосъемка, аудио- һәм видеоязма, геодезик һәм картометрик үлчәүләр кулланылырга мөмкин. Фотога тәшерү, аудио- һәм видеога яздыру, геодезик һәм картометрик үлчәүләр һәм әлеге максатлар өчен файдаланылган техник чарапар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелә торган актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелә торган контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелә торган бәркетмәдә чагыла.

4.17. Контроль чара нәтижәләренә контролльдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәту һәм (яисә) аларны бозуларны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган хәлне торғызу, вәкаләтле органнарга яисә вазыйфаи затларга жавапка тарту һәм (яисә) администрация тарафыннан "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чарапарны куллану турынданың мәсьәләнәне карау өчен мәгълүмат жибәрелә.

4.18. Контрольле зат белән үзара хезмәттәшлекне құздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә. Ачыкланган хокук бозулар бетерелгән очракта, актта контроль чарасын үткәру тәмамланганчы, аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка беркетелергә тиеш. Контроль чара уздырганда тутырылган тикшеру көгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән очракта, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урынында башкарыла.

Прокуратура органнары тарафыннан килештерелгән контроль чара акты контроль (кузәтчелек) чарапарының Бердәм реестры аша турыдан-туры аны рәсмиләштергәннән соң прокуратура органнарына жибәрелә.

4.19. Контроль чарапар турында мәгълүмат контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрында урнаштырыла.

4.20. Контроль-контроль алып барырга вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм кабул ителә торган караплар турында контролльдә торучы затларга мәгълүмат житкеру күрсәтелгән гамәлләр һәм Бердәм контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрында караплар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны контролльдә тотыла торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен электрон рәвештә кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлекен тәэмин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкеру, шул исәптән "Бердәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр (функцияләр) порталы (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр) федераль дәүләт мәгълүмат системасы (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең мәгълүмати системасы аша житкеру юлы белән гамәлгә ашырыла.

Контрольдә тотылучы зат булган эшкуарлық эшчәнлеген гамәлгә ашырмаган граждан аңа көгазь чыганакта документлар алу кирәклеге түрында йә администрация адресына көгазь чыганакта документлар алу кирәклеге түрында хәбәр юлланган йә администрациянең контрольдә тотыла торган затның электрон почтасы адресы түрында белешмәләр булмаган очракта һәм аңа документларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы аша электрон рәвештә жибәрү мөмкинлеге түрында хәбәр итә (өгөр затның бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәү процедурасын узуы тәмамланмаган очракта). Курсәтелгән граждан администрациягә документларны көгазь чыганакта жибәрергә хокуклы.

2023 елның 31 декабренә кадәр контрольдә тотыла торган затка контрольне, гамәлләрне һәм кабул ителә торган каарлар башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар түрында мәгълүмат житкерү, документлар һәм белешмәләр жибәрү, контрольдә тотыла торган затка администрация тарафыннан шул исәптән көгазьдә почта элементтәсе аша, контрольдә тотыла торган затка электрон рәвештә мәгълүмат бирү мөмкин булмаган очракта йә контрольдә тотыла торган зат таләбе буенча да башкарылырга мөмкин.

4.21. Контроль чара уздырганда мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланмаган очракта, бу хакта белешмәләр контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрына кертелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи зат мәжбүри таләпләрне үтәү буенча тәкъдимнәр бирергә, закон саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чарапар үткәрергә хокуклы.

4.22. Мәжбүри таләпләрне бозуларны контролльдә тотучы зат тарафыннан контроль чарасы уздырганда Россия Федерациясе законнарында каалган вәкаләтләр чикләрәндә тикшереп торуны башкарырга вәкаләтле вазыйфаи зат тубәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнен тиешле срокларын күрсәтеп һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чарапарын уздыру түрүнде ачыкланган хокук бозуларны бетерү түрүнде күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каалган чарапарны кичекмәстән кабул итәргә һәм гражданнар, оешмалар иғтибарына закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булу түрүнде һәм аны булдырмау ысууллары түрүнде мәгълүмат житкерү буенча, өгөр контроль чараны үткәргендә гражданның, контроль объектка ия булган һәм (яисә) файдаланыла торган оешмаларның эшчәнлеге закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы яисә мондый зыян (зыян) китерелгән очракта, аны булдырмау ысууллары булу түрүнде мәгълүматны түрүдан-турсы җиткерергә;

3) контроль чара барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу ачыкланганда тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка җәлеп иту чарапарын күрергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуны гамәлгә ашыру чарапарын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәэммин иту буенча билгеләнгән вакытта, өгөр мондый чара законнарда каалган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чарапар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү түрүндагы мәсьәләнәне карарга.

4.23. Төзекләндерү өлкәсендә контролльне гамәлгә ашырганда, тикшереп торуны гамәлгә ашыручу вазыйфаи затлар федераль башкарма хакимият органнары һәм аларның территориаль органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, хокук саклау органнары, оешмалар һәм гражданнар белән билгеләнгән тәртиптә үзара хезмәттәшлек итәләр.

Тәзекләндөрү өлкөсөндө контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль чара уздыру барышында закон таләплөрөн болу ачыкланган очракта, Россия Федерациясе законнарында административ һәм башка жаваплылык каралган, контроль чара актында ачыкланган хокук болу билгелөре болу турында мәгълүмат курсәтелә. Тикшерүне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар курсәтелгән актның күчermесен тиешле жаваплылыкка тартырга вәкаләтле хакимият органына юллый.

5. Контроль башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затларның администрациясе каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять белдерү

5.1. Төзекләндеру өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затларның карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 бүлгегендә билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

5.2. Контрольләнә торган затлар, аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, тәзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру қысаларында турыдан-туры бозылган, судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

- 1) контроль чарапар уздыру түрүнде караплар;
  - 2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү түрүнде контроль чарапар актлары, күрсәтмәләр;
  - 3) төзекләндөрү өлкәсендә контроль чарапары кысаларында контрольне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмауларын).

5.3. Шикаятынан тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталын кулланып, электрон рәвештә орган шикаятыне карауга вәкаләтле органга тапшыра.

Дәүләт яисә закон тарафыннан саклана торған башка серне тәшкіл итүче белешмәләр һәм документлар булган шикаятың дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталыннан, закон белән саклана торған башка сер турындагы Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып, файдаланусыз бирелә. Тиешле шикаяты Аксубай муниципаль районы Иске Татар Әдәмсүйка авыл жирлеге башлыгының шәхси кабул итүендә дәүләт серен яисә закон белән саклана торған башка серне тәшкіл итүче мәгълүматларның шикаяты (документларда) барлығы турында алдан хәбәр итеп бирелә.

5.4. Башкарма комитет каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаяты Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсүсү авыл жирлеге башлығы тарафыннан карала.

5.5. Башкарма комитет каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннөн алып 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкін.

Башкарма комитет курсәтмәсенә шикаять контрольдә тотылган зат тарафыннан курсәтмә алынган вакыттан алып 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү срогоын житди сәбәп аркасында уздырган очракта, шикаять биргән затның үтенече буенча бу срок башкарма комитет тарафыннан (шикаятыне карауга вәкаләтле вазыйфаи зат) торғызылырга мөмкин.

Шикаять биргән зат шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр аны тұлышынча яки өлеңшә кире алырга мәмкін. Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рәхсәт ителми.

5.6. Башкарма комитет карапына һәм, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять аны теркәгән көннән алыш 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Аны карау өчен башка органнар карамагында булган белешмәләр алу таләп итеп генә очракта, шикаятыне карау срогы Аксубай муниципаль районның Иске Татар Әдәмсүс авыл жирлеге башлыгы тарафыннан 20 эш көненә озайтылырга мөмкин.

6. Төзекләндерү өлкәсендә контрольнең төп курсаткечләре һәм аларның максатчан курсаткечләре

6.1. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү "Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында" 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.2 Контроль төренең тәп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив күрсәткечләр өлеге Нигезләмәнең 3 нче күшымтасы белән билгеләнгән.

1 нче күшымта
өлкәдәге муниципаль контроль турындағы нигезләмәгә
Иске Татар Әдәмсұы тәзекләндерү
Аксубай авыл жирлеге
Татарстан Республикасы муниципаль районы

Иске Татар Әдәмсұы авыл жирлеге администрациясе (муниципаль берәмлек исеме) тәзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын билгеле бер хәвеф-хәтәр категориясенә керту критерийлары

1. Якын-тирәдәге территорияләр югары хәвеф-хәтәр категориясенә керә.
2. Уртача хәвеф-хәтәр категориясенә биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның вывескалары, фасадлары, кече архитектур формалары, стационар булмаган корылмалар hәм корылмалар, мәгълүмат такталары, җайланмаларны киртәләүче күрсәткечләр керә.
3. Түбән хәвеф-хәтәр категориясенә тәзекләндерү өлкәсендә башка барлық контроль объектлары керә.

2 нче күшымта
өлкәдәге муниципаль контроль тұрындағы нигезләмәгә
Иске Татар Әдәмсұы тәзекләндеру
Аксубай авыл жиригеге
Татарстан Республикасы муниципаль районы

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Иске Татар Әдәмсұы авыл жиригеге башкарма комитеты тәзекләндеру өлкәсенде контрольне гамәлгә ашырганда планнан тыш тикшерүләр үткөрү кирәклеген билгеләу өчен кулланыла торған мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары

1. Яқын территориядә яисә гомуми файдаланудагы башка территорияләрдә чүп-чар һәм житештеру һәм куллану калдықлары булу.
2. Яқындағы территориядә карантин, агулы һәм чүп үләннәре, ағач һәм куакларның кису калдықлары барлығы.
3. Торак булмаган биналарның, тәзелмәләрнең, корылмаларның фасадларында, башка диварлarda, биналарда, корылмаларда, корылмаларда, шулай ук тәзекләндерүнең башка элементларында һәм жәмәгать урыннарында үз белдеге белән ясалган язулар яисә рәсемнәр булу.
4. Яқын-тирәдәге территорияләрдә гражданнарның ирекле һәм куркынычсыз үтүенә каршылық тудырған булуы.
5. Биналар, корылмалар түбәләрендә тамырлар булу.
6. Халыкның азмобиль төркемнәренең мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт объектларына ирекле көрүенә комачаулық торған киртәләр булу, халыкка социаль хезмәт курсәту.
7. Инженерлық корылмаларын эксплуатацияләу өчен кирәkle мәгълүматны үз эченә алған маҳсус тамгаларны, язуларны юк итү яисә зараплау.
8. Жир эшләрен аларны гамәлгә ашыруға рәхсәтsez йә мондый рәхсәтнең гамәлдә булу срогын арттырып гамәлгә ашыру.
9. Биналарга һәм аларга көрү юлларына ирекле көрү өчен, шулай ук ишегалларына ирекле көрү өчен, жәяүлеләрнең куркынычсызылығын тәэммин итү һәм, инвалидларны һәм халыкның башка аз мобиллье төркемнәрен дә көртеп, жәяүлеләр хәрәкәтен имин итү өчен жир эшләрен башкарғанда каршылықлар тудыру.
10. Тәзекләндеру кагыйдәләре чикләнгән газонда яисә башка яшелләндерелгән яисә рекреация территориясендә транспорт чараларын урнаштыру.
11. Кисешү (тәшү) яисә күчереп утырту бары тик шундый документлар нигезендә башкарлырыга тиешле очракларда ағач һәм куакларны порубочкалы билетсyz яисә ағач һәм куакларны күчереп утыртуға рәхсәт ителми.
12. Гомуми файдаланудагы территорияләрдә авыл хужалығы хайваннарын һәм кошларын коткару.

3 нче күшымта
өлкәдәге муниципаль контроль тұрындағы нигезләмәгө
Иске Татар Әдәмсұы тәзекләндеру
Аксубай авыл жирлеге
Татарстан Республикасы муниципаль районы

1. Территорияне тәзекләндеру өлкәсендә муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре

1 нче таблица

Төп күрсәткечләр	Максатчан күрсәткечләр
Территорияне тәзекләндеру өлкәсендәге закон бозуларның абықланган саныннан юкка чыгарылу проценты	70%
Чираттагы календарь елга планлы контроль чарапарын уздыру планын утәу проценты	100%
Контроль чарапар уздырганда муниципаль контроль органы həm (яисә) аның вазыфай затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата нигезле шикаятыләр проценты	0%
Контроль чарапарның юкка чыгарылган нәтижәләре процентлары	0%
Тиешле административ йогынты ясау чарапары кабул ителмәгән нәтижәле контроль чарапар проценты	5%
Муниципаль контроль органы материаллары буенча административ жәза билгеләү тұрында көртөлгөн суд караптары проценты	95%
Административ хокук бозулар тұрында әшләр буенча суд тәртибендә юкка чыгарылган караптарның проценты муниципаль контроль органы чыгарған караптарның гомуми саныннан	0%

2. Чаралар үткәру параметрларын характерлый торған индивидуаль күрсәткечләр

2.1. Территорияне тәзекләндеру өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда түбәндәге индикатив күрсәткечләр билгеләнә;

- 1) хисап чорында уздырылған планнан тыш контроль чарапар саны;
- 2) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланған параметрларга контроль объектының туры килүен абықлау яисә хисап чорына мондый параметрлардан контроль объектының тайпилуы нигезендә хисап барышында үткәрелгән планнан тыш контроль чарапарының саны;
- 3) хисап чорында үткәрелгән үзара хәзмәттәшлек белән контроль чарапарның гомуми саны:

4) хисап чорында уздырылган һәр КНМ төре буенча үзара хезмәттәшлек белән контролль чаралар саны;

5) хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып үткәрелгән контролль чаралар саны;

6) хисап чорында үткәрелгән мәжбүри профилактик визитлар саны;

7) хисап чорында иғълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;

8) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган контролль чаралар саны;

9) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган контролль чаралар саны;

10) хисап чорында контролль чаралар нәтижәләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;

11) хисап чорында контролль чаралар уздыруны килештерү турында прокуратура органнарына җибәрелгән гаризалар саны;

12) прокуратура органнарына хисап чорында килештерүдән баш тарткан контролль чаралар уздыруны килештерү турында җибәрелгән гаризалар саны;

13) хисап чоры ахырына контролльнең исәпкә алынган объектларының гомуми саны;

14) хисап чоры ахырына хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контролльнең исәпкә алынган объектлары саны;

15) хисап чоры ахырына контролльдә тотылучы затларның саны;

16) хисап чорында контролль чаралар үткәрелгән контролльдә тотылучы затларның саны;

17) контролль орган хисап чорында карау срокын бозган шикаятыләр саны;

18) контролльдә тотыла торган затлар тарафыннан суд тәртибендә, хисап чорында җибәрелгән контролль органнары вазыйфаи затларының каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дәгъва белдерү турында дәгъвалар саны;

19) контролльдә тотыла торган затлар тарафыннан хисап чорында белдерелгән таләпләрне канәгатьләндерү турында каар кабул ителгән суд тәртибендә җибәрелгән контролль органнары вазыйфаи затларының каарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) дәгъва белдерү турында дәгъвалар саны;

20) муниципаль контролльне оештыруга һәм гамәлгә ашытуга таләпләрне тупас бозып үткәрелгән һәм аларның нәтижәләре гамәлгә яраксыз дип танылды һәм (яисә) гамәлдән чыгарылды, хисап чоры өчен.